

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Lvdovici Caroli II. Regis Siciliæ Filii, Ex Ordine
Minorvm Episcopi Tolosani Vita**

Sedulius, Henricus

Antverpiæ, 1602

Additum

urn:nbn:de:hbz:466:1-42834

S. D. N. IOANNIS
PAPÆ XXII. DIPLOMA,

Quo S. Ludouicus Episcopus Tolosanus in-
ter Diuos adnumeratur.

*Ioannes Episcopus seruus seruorum Dei, Vene-
nerabilibus fratribus, vniuersis Archiepisco-
pis & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus,
Prioribus, Decanis, Archidiaconis, & aliis
Ecclesiarum rectoribus, per vniuersum or-
bem constitutis, Salutem & Apostolicam
benedictionem.*

§. I.

Ps. 109

3.

Pro. 3.

19.

O L oriens mundo in al-
tissimis Dei, Deus Dei Fi-
lius, ex paterno vtero ante
Luciferum genitus, Deus
verbum, qui rerum in prin-
cipio fundans terram in sapientiâ, cælos pru-
dentiâ stabiliuit; adornando cælos sideribus,
germinantibus cunctis terram. quique in fi-
ne temporum, pro humani generis salute
nostram assumendo naturam, texit nube
nostræ carnis fragilis semetipsum: nunc ho-
rà instantे nouissimâ, illuminando per cun-
cta respiciens, opus produxit mirabile, clari-
tate gloriæ suæ plenum, bonitatem suam
monstrans magnificè, sponsamque suam san-
ctam matrem Ecclesiam reddens nouitate

S. Ludo-
nicus opus
Dei mi-
rabile.

F 3 tam

tam claræ sobolis lætabundam. Nam qui *fa-*
cit mirabilia magna solus, dilectum suum con-^{PC.135.}
 fessorem eximium, beatum videlicet Ludo-
 uicum puritate candidum, caritate feruidâ
 rubicundum, electum ex millibus, produxit
 nouiter, ut exemplar præfulgidum cunctis
 fidelibus imitandum; eius vitæ singularis ex-
 cellentiam signis probans, & prodigiis co-
 ruscantibus, crebris miraculis manifestans.

§. 2. Igitur lætentur cæli & exultet terra,
 iucundetur pariter totus orbis. Nam qui ef-
 fulsit in templo, dum viueret in medio ne-
 bulæ suæ carnis, ut matutina stella ac luna
 plena solari lumine, veluti sol refulgens in
 suâ formosus stolâ, in virtute multâ repenti-
 nè ad summa graditur, regalibus dignus ad-
 spectibus, ut candens lilyum, ac odoris suauis-
 simi rosa rubens. Huic cæli præstant hospi-
 tium, cæli ciues ut sibi conformem & com-
 parem ad suum hunc consortium admittunt
 in supernis. Christus hunc reficit, idem ipse
 prandium, & conuiua. Hic felix Sanctus ex

*Encomia
eius.*

*Regalis
prosapia.*

regali prosapiâ, patre videlicet claræ memo-
 riæ Carolo Rege Siciliæ; matre verò carissimâ
 in Christo filiâ nostrâ, Mariâ Siciliæ Reginâ,
 ex Hungariâ originem suam trahens, altum
 sui generis recusauit sapere, humilia semper
 diligens & amplectens. Sciebat namque
 quod *excelsus Dominus, alta de longinquo pro-*
spiciens, humilia è vicino cōtemplatur. Quam-^{PC.137.}
 quam autem singula præclara opera lucidæ
 vitæ suæ verbis paucis enarrari non possunt,
 aliqua

aliqua tamen de quā plurimis ad utilitatem legentium referemus: ut ex his Deum Patrem glorificant, & in his reperiant vivendi regulam, quam sequantur.

§. 3. Sanctus iste, sicut probatum est testimoniis fide dignis, in aetate existens tenera, sub magistri religiosam diligentiam, cum suis fratribus tenebatur. Ipse tamen ibi maturis intendendo moribus, sub tenello pectore gestare se senilem animum ostendebat. Ductus in Cathaloniam cum duobus e suis fratribus, datus obses pro liberatione ante dicti Regis, tam feruenter dedicauit se studio, quod infra septenarium, quo etiam ibi obses fuit, sub instructione fratrum Minorum, quos secum habebat in socios; in primitiis scientiis & sacrâ paginâ sic profecit, quod vir Dei polleens ingenio, de predictis scientiis, non solum publicè ac priuatè subtiliter disputare valeret, sed & sollemniter Clero ac populo proponere verbum Dei: ut putaretur scientia hæc infusa sibi magis diuinitus, quam humanitus acquisita.

Eccli. 35. 21. §. 4. In orationibus sedulus & deuotus, mentem ad Deum eleuatam tenuit: profecto sciens quod *oratio humiliantis se nubes penetrans* pro exauditionis suffragio Deum adit. In tempore namque dicto, sacramentali confessione praemissâ, Missas audiebat pietas deuotè. in magnis vero festiuitatibus, cum preparacione multâ corpus sumebat Dominicum. Factus autem sacerdos, diebus singulis

lis celebrabat. Audientiae verbi Dei insistebat attentè: pro pastu verò animæ, in scripturis deuotus studens, habebat ad hoc pro solatio sanctorum libros.

<sup>1. Mac.
12.9.</sup>

Castitas illibata. §. 5. Castitatis autem amor à puero affecterat eius mentem adeò, quod ob ipsius fidam custodiam, mulierum consortia fugiebat omnino: intantum quod nisi forsan cum matre & sororibus, solus cum solâ, nullo unquam tempore loquebatur. *Mulierem namque amariorem nouerat esse morte.* Verba etiam ^{Eccl. 7. 27.} inhonesta horrebat audire, ac loquentes talia grauiter arguebat: attendens prudenter quod *corrumpunt mala colloquia bonos mores.* Fratres ^{1. Cor. 15. 3.} nihilominus duo & interdum quatuor in suâ iacebant camerâ in suæ testimonium nitidæ puritatis. Cum Apostolo Paulo sobrietate ^{1. Cor. 9. 27.} cibi & potus, corpus suum castigabat assidue: seque frequenter manu suâ, quandoque autem alicuius fratris consocij cuim catenis ferreis disciplinans. vestiendo, pro camisiâ rude stamen, & deferendo ad nudum, pro cingulo chordam grossam, ipsam carnem in seruitutem redigebat.

Voto secreto confectus ordinis Minorum. §. 6. Summo etiam studio terrena cuncta calcare studuit, ex desiderio æternorum. Considerans etiam sanctus iste quod mundus totus sit positus in maligno, quodque cum concupiscentiâ suâ transit: ipsum fugiendo deseruit totaliter & contempsit. Nam rediens ^{1. Io. 5. Ind. 2. 19. 16.} de Cathaloniâ, cum rege prædicto, votum quod de intrando Ordinem fratrum Minorum

rum in obsidione fecerat , in conuentu eorumdem fratrum de Monte Pessulano , voluit adimplere. Sed videns quod timore dicti Regis ipsum fratres recipere non audebant, votum ipsum sollemniter iterauit.

§. 7. Et quia vountibus præceptum nuerat de reddendo : suadenti felicis recordationis Papæ Bonifacio prædecessori nostro, quod adsensum præberet prouisioni de se factæ Ecclesiae Tolosanæ, nullatenus consensit, quo adusque votum dictum quod fecerat compleuisset . Cuius deuotioni annuente prædecessore nostro prædicto , habitum Ordinis prædicti suscipiens , in præsentia bonæ memoriæ Ioannis Episcopi Portuensis, tunc eiusdem Ordinis Generalis Ministri, expressam professionem flexis genibus in manibus eius fecit : sicque prouisioni prædictæ suum præbendo adsensum , mandatis Apostolicis obediuit. Et quamquam de iussu prædecessoris eiusdem, dictum habitum velatum portauerit usque ad festum beatæ Agatæ tunc vicinum ; in dicto tamen festo , in præsentia duorum Cardinalium recepit publicè ; ac sic ex tunc portauit continuè, atque ipso die ad sanctum Petrum patenter detulit peditando. Miranda res , & aliæ insueta . vir namque virtutum positus in sublimi, iuri primogenituræ renunciauit & regno, regalis solij spretâ pompâ pro regno corruptibili , æternum ac plenum delitiis regnum mercans.

§. 8. Mirâ vero compassione ad paupe-
F 5 res

*Episcopus
fit To'osa
nus post
votum
so:ntum.*

In pauperes liberales. res ferebatur, quibus largas tā priuatas quam publicas eleemosynas faciebat. Vnde iam factus Episcopus Tolosanus, per vnum suum familiarem secretarium mandauit inquiri de suorum quantitate reddituum, quantumq; sibi sufficeret pro moderatis expensis faciendis & rationalibus: volens quod totum residuum in sustentandis pauperibus poneretur, quamquam Prælatus tam magnus esset, & filius tanti Regis. Cùm autem iret Parisios, pauperem quēdam nudum reperit, cui multum compatiens absconditè cappam contulit quam portabat, sibique fecit aliam secrètè adportari.

§. 9. In hoc etiam Christi imitatore nihilominus humilitas vera fulsit. Attendit namque quod Deus qui mōerentes sospita- *Iob 5.* te erigit, ponit humiles in sublime. Ipse enim

Pauperes alii xxxv. viginti quinque pauperes in domo suā reficiebat quotidie, aquam manibus infundebat, manuqué suā ipsis fercula adponebat, ac panes scindebat eisdem, etiam genu flexo: in ipsis Christo seruire & ipsum recipere se delectans.

§. 10. Hospitalia pauperum aliquoties visitabat. Sciens denique quod qui vestiuntur mollibus in hoc à Domino non laudan-

Ipse pauperatis amator. tur, post Diaconatus sumptum Ordinem, semper veste humili usus fuit. Post ingressum verò prædicti Ordinis, vili habitu ac bruno colore in tapetiis, cortinis, & lecti copertoriis vtebatur.

§. 11. Pon-

§. 11. Pontificatus etiam officium exercerbat cum diligentia seruus hic Christi fidelis & prudens ; Missas dicendo assiduè, deuotissimè Ordines celebrando, Clericos quibus de beneficiis prouidere volebat examinando de virtutibus & vitiis, & articulis fidei, virtute, & moribus diligenter. Iudeos & gentiles zelo feruens Dei, inducebat sedulè ad baptismum , ac quosdam eorundem sacro de fonte leuauit.

§. 12. Demum gloriosus iste Sanctus, Psalm. cursu vitæ consummato , feliciter ad Deum 41. 3. fontem viuum, quem audie sitierat migratus, infirmitate decumbens ultimâ, deuotissimè sumpsit corpus Dominicum ; quamuis debilis, de lecto exsiliens in occursum Domini Saluatoris . Cruce autem sibi datâ , per quendam ex sociis , deosculabatur illam genuflexus in lecto , vt potuit : ac in oratione deuotâ & silentio postmodum diu mansit. Gal. 6. In Cruce namque Domini nostri Iesu Christi, & non in alio didicerat gloriari. Tandem 14. gloriosam resolutus in mortem , qui hîc viuus ambulauit in innocentia in medio domus suæ , ad Deum suum contemplandum in gaudio , facie reuelatâ in suâ innocentia est ingressus.

§. 13. Verum quia decebat multum diuinæ magnitudinem bonitatis, quod illum quem in terris ipsum præclaris adornando virtutibus , suæ imagini fecerat tam conformem, secum ostenderet regnare in cælis, virtutis

*Præ'x'e
fungitur
Sacerdo-
tali mu-
nere.*

*Ad mor-
tem se
parat.*

tutis suæ testimoniis : quædam per eum miracula operari dignatus est, quæ ad Sancti humiliæ eius declarandam gloriam, præsentibus dum post mortem.

§. 14. Quædam namque duorum annorum puella, quæ vi febris, quam passa fuit duobus mensibus, exspirauit. Facto voto per patrē Sancto isti, qui ipsi imaginem de cærâ offerret, si vitam à Deo filiæ suæ impetraret, resuscitata, vbera matris suxit.

§. 15. Quidam etiam quinque annorum puer, vehementiâ febris continuæ vitâ functus, facto voto per patrem, est vitæ pristinæ restitutus, nec dictæ febris in eo adparuit nullum signum.

§. 16. Quædam puella annorum septem, quæ per septimanas tres, febrem passa continuam, exspirauit : facto ad dictum Sanctum voto per suos, spiritum recuperauit & reuixit.

§. 17. Quædam denique mulier, quæ duas conceperat filias, vnâ illarum in ventre mortuâ, ex casu dictæ matris de asino, & in eius ventre ex morâ diutinâ putrefactâ, cœpit puerperio laborare. Cumque dictus partus iam putridus per frusta fuisset extractus, & alia filia mortua iam educta esset obstetricium ministerio violenter, & proiecta in stabulo super simū : emisso ad ipsum Sanctum voto, quod si partus ille resurgeret, vnam sibi ceræ imaginem præsentaret, puella palpitare cœpit, & baptizata septem mensibus superuixit.

§. 18. Qui-

§. 18. Quidam etiam puer ætatis annorum septem , dum sub lecto in quo cum suis iacebat parentibus, repertus mortuus, rigidus & frigidus aliquo tempore permansisset , facto per parentes ad hunc Sanctum voto , fuit diuinitus suscitatus.

§. 19. Mulieri cuidam quæ propter vehementem infirmitatem diem extremum clauserat, emisso per suos ad Sanctum istum voto, eius meritis redditia fuit vita.

§. 20. Quædam puella nobilis , quæ ex ^{Surdæ} casu ad terram de nutricis brachiis , per octo ^{sanatione.} menses passa fuerat surditatem , facto voto ad prædictum Sanctum per patrem , à dictâ surditate ad plenum extitit liberata.

§. 21. Quidam quoque cùm post fortē febrem continuam perdidisset loqueland , & sic mutus per mensem integrum permanēset , adductus ad sepulchrum Sancti huius, ^{Muti lo-}
^{quonatur.} fuit ibidem loquelæ finitâ Missâ restitutus.

§. 22. Mulier quædam quæ subito muta, & impotens de uno brachio facta fuit, hac infirmitate sibi per mensem durante, emisso voto per matrem, statim ad sanitatem pristinam est reducta. Quædam etiā mulier dum ex partu quodam violēto de puerō mortuo, & in eius utero trāsuersato, contrafacta in manibus & pedibus & fœmoribus, biennio permansisset, facto voto ad Sanctum prefatum, quod si curaretur, scoparet in totâ vitâ Ecclesiâ, in quâ iacet, dormire cœpit: & ex parte facta à morbo prædicto penitus est curata.

§. 23.

*Podagi-
ci curan-
tur.* §. 23. Vir quidam passus annis sex guttam in manu & brachio, ventre ac humero; facto voto, quod eius limina visitaret, statim fuit sanitatis beneficium consecutus.

§. 24. Quidam denique presbyter passus guttam in latere, quae ipsum affixit grauiter diebus septem, facto voto ad memoratum Sanctum, diligentius eius tumulum visitando, recepit continuo sanitatem.

§. 25. Quædam mulier quæ per octo annos morbo Epileptico quasi quotidie grauabatur, emiso voto, quod sepulchrum eius, si curam reciperet, annis singulis visitaret, curam recepit, sicque ex tunc de morbo ipso nihil penitus sensit.

*Attactu-
vestis
S. Ludo.
quædam
egrasa-
natur.* §. 26. Monialis quædam quæ post febrem longam, quam passa fuerat, dolorem incurrebat in omnibus membris suis, intantum quod in duodecim diebus nisi alieno adiutorio de lecto non poterat se mouere: portato sibi pedali panno, qui quondam Sancti huius dicebatur fuisse, ac sibi applicato ad carnem, sana & incolunis est effecta.

*Punitur
qui San-
cto detra-
xit.* §. 27. Cum homo quidam, qui miraculis istius Sancti detrahere nitebatur, reuersationem faciei & oculorum turpiter incurrisset; sicque manens per dies sex, huic Sancto cum deuotione quâ poterat se deuouisset; ad sepulchrum eius veniens, & offerens caput cæreum, antequam exiret Ecclesiam, perfectè reperit se curatum.

§. 28. Hæc sunt mirabilia opera solius Altis.

Altissimi , quibus & aliis quam pluribus mificare voluit Sanctum istum, ac toti mundo reddere venerandum. Laudetur igitur magnificè Deus noster , cuius dextera huic Episcopo confert stelliferum regni diadema . Applaudant & isti pariter cœli ciues , quorum cœtibus Sanctus hic sole splendidior est insertus . Canant quoque altissimè Franciæ , Siciliæ , ac Hungariæ regna felicia : de quorum horto candoris niuci flos erupit , quorum vitis germinat dulcem vuam ; cuius liquor cœlos lœtificans abundè funditur in calice summi Regis . Lœtetur insuper ciuitas Tolosana , tanto ditata Præfule , quem apud Deum aduocatum habet sedulum & patronum . Verè felix es ô tu Massilia , facta diuinorum aromatum tam sancti corporis apostheca . Sed & Fratrum Minorum Ordo conspicuus , nouæ laudis canticum promere non desistat : in aulâ cœlesti tâ præclarû alumnum diuinis festiue conspectibus repræsentans .

§. 29. Ceterùm , quia conuenit , vt quem Dominus in cœlo magnificat , mundus colat : Mundus
colat quæ
Deus ho-
norat.
nos de sanctitate vitæ , ac veritate miraculo-
rum ipsius , inquiri fecimus diligenter . Et quia post inquisitionem solerter , & studiosam examinationem , & discussionem sollemnem , supplicatione deuotâ & humili Prælatorum omnium tunc apud sedem Apostolicam existentium cum instantiâ requisiti : de fratribus nostrorum consilio & adsensu , de omnipotentis Dei virtute confisi , auctoritate quoque

quoque beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius & nostrâ , ipsum septimo die Aprilis , sanctorum Confessorum catalogo duximus adscribendum. Ideoque vniuersitatem vestram monemus & exhortamur attente,
Adscribi-
tm cata-
logo San-
ctorum. per Apostolica scripta vobis præcipiendo mandantes, quatenus quarto decimo Calendarum Septembrium , festum eiusdem Episcopi & Confessoris deuotè celebretis , solemniter ; & faciatis à vestris subditis deuotione congruâ celebrari: vt piâ eius intercessione hîc à noxiis protegi , & in futuro sempera gaudia consequi valeatis.

§. 29. Et ut ad mirabile eius sepulchrum ardentius & affluentius Christiani populi confluat multitudo , ac celebrius eiusdem Confessoris colatur festivitas : omnibus verè pœnitentibus & confessis, qui cum reuerentiâ illuc in eodem festo annuatim accesserint, ipsius suffragia petituri; de omnipotentis genitie ad Dei misericordiâ, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi , duos annos , & duas quadragenias ; accendentibus verò ad prædictum sepulchrum, annis singulis infra eiusdem festi octauam , vnum annum & quadraginta dies , de iniunctis sibi pœnitentiis misericorditer relaxamus. Nulli ergo omnino hominum liceat hâc paginam nostræ approbationis , confirmationis, & voluntatis infringere , vel ei ausu temerario contraire. Datum Auinione septimo idus Aprilis, Pontificatus nostri anno primo.

F. HEN-

F. HENRICI SEDVLI
ORDINIS MINORVM

COMMENTARIUS

Ad vitam S. LUDOVICI Episcopi
Tolosani.

Cic.
Læl.

ERE ac sapienter iam olim ab eloquentiae Romanæ principe dictum , Omnia præclara rara. nec quidquā difficilius , quān reperire quod sit omni ex parte in suo genere perfectum . quod equidem sub uno exemplo sumto ab agriculturâ declarare luet. Messores etiamsi diligentissime demessas segetes colligant in manipulos : tamen nullos inuenias tam operosos , quorum nonnullæ spicæ , manus oculosq; volentes nolentes non prætereant. Ita prorsus quibus historiam scribere propositum est , plerumque contingit . nam licet ut omnia complectantur adhibeant summam diligentiam , fieri tamen vix potest , quin aliqua velut paucas spicas instar messorum post se relinquant. Quod cùm de quolibet sine inuidiâ , si ne notâ dici posse facile concesseris , poterit etiam quiuis de scriptore vita S. Ludouici adfirmare: quia præcipua tradidit , & nonnulla præteriuit. At horum ego , quo perfectior historia sit , in meo breui Commentario (bonorum subinde aucto-

Nihil ex
omni par-
te perfe-
ctum.

G rum

Spicile-
gium hic
Commen-
zarius re-
lictorum.

rum salutaria monita interponens) spicilegium
facio: pauca ab illo relicta colligens, quæ ad il-
lustrandam historiam vitæ beati viri mihi fa-
cere videbantur.

IN CAPVT I.

LVdouicus patre Carolo II. rege Siciliæ.]

Sirpus
Paternæ
S. Ludou.

Carolo hait II. pater fuit Carolus I. Sancti
Ludouici IX. Galliarum regis frater; Phocensis
sive Narbonensis (nunc ditionem illam, Prouin-
xiām vocant) Comes postmodum à Clemente IV.
Pont. Max. contra Manfredum Frederici II.
Imperatoris ex concubinâ matre filium; Siciliæ
regni usurpatorem, Siciliæ rex creatus. Romam
siquidem euocatus, ipse vxorque in æde Late-
raniensi, (auctore Aemilio) à purpurato lega-

Annis S. to, iussu Pontificis, reges Siciliæ, Hierosoly-
Ludouici
quâ ra- morumque designantur. Quamobrem Caro-
sione re- lus hic dictus est I. Siciliæ rex. cuius filius regni
gnum Si- bæres, & patri successor, Carolus II. pater fuit
ciliæ sus- ceperit. S. Ludouici, de quo-nunc agitur, Episcopi Tolo-
fani. huius annis Carolus I. occupatum non sine
sanguine Siciliæ regnum, Anno salutis nostræ

Quod per M. C. LXXXI. totâ Siciliâ cæsis omnibus
didit in Francis, perdidit in Vesperis Siculis, Petro Tar-
Siculus
Vesperis. raconensi rege Siciliam inuadete: quod illi Con-
stantia filia Manfredi uxoris esset, cuius iure re-
gnum petebat. Carolus I. dum bellum reparat,
filius eius Carolus II. capitulatur ab Hispanis, & ca-
ptiuus in Hispaniam abductus est. cum (teste
Aemil.) eius pater ætate graui, laboribus, lu-
etu, tædio aduersarum rerum sic quoque
non

Paul.
Aem.
S. Lud.
ix. Gal.
rege.

Idem
Phi. III.

rege

Gal.

Indice.

non cedere, nō succumbere animo statuens,
sed experiendum agendumque ratus, dum
Calabrorum, Apulorum, Lucanorum, Pi-
centinorum, Brutiorum vrbes, ad confir-
mandos animos circumit, morbo correptus
decessit: rex indole animi summus vir, sed
peccato suorum (vt auctores tradunt) mi-
ser; maximis victoriis perdiu clarus, sed se-
nior viu fortune malis expertus. *Carolus eius* Quomodo
filius dum in custodiā haberetur Barcinone, trās- recepsera-
uerit Ca-
actum est, ut illi ad componenda regni negotia solus I. I.
dimitto, filij obsides substituerentur: quorum S. Ludo-
uici pa-
vnuis fuit hic S. Ludouicus Episcopus Tolosa-ter.
nus. Itaque S. Ludouico Episcopo Tolosano pa-
truus magnus fuit S. Ludouicus I. X. Galliarum
rex, qui Caroli I. Sicilie regis frater. hæc ex
Fruc. v. *Paullo Aemil. lib. Conformatum, aliisq; dili-*
genter collecta, plusculis verbis adscribenda fue-
runt ad historiæ lucem.

Matre Mariâ Hungariæ regis filiâ.] *Hic* Stirpis
mihi face opus est, in propemodū inextricabili- materne
bus tenebris, quas offundunt (à me tamē non no- S. Ludo-
minandi) qui S. Ludouici Episcopi seriem ma-
terni generis explicare sunt conati: quam ego,
secutus P. Aemilium, & Antonium Bonfinium,
bac de re ex professo scribentes, in hunc modum
P. Ac. *recenseo. Andreas I. I. Vngariæ rex (inquit*
mil. *Aemil.) ex vxore Gertrude Sueuâ genuit Be-*
Philip. *I. V.* *lam, Colomanum, Andream, & quasdā præ-*
Rer. terea filias, in quibus diuam Elizabetam, &c.
Vngar. Cùm Andreas excessisset humanis (auctore
Dec. II. *lib. VIII. Bonfinio) Bela filius natu maior ab Vngaris*

G 2 omni-

omnibus rex consalutatur. Extincto Belâ, Stephanus eius filius hæreditario iure regnum accepit. Stephano v. Belæ 1111. filio ^{Id. lib.} Maria gnata fuit, auiæ sortita nomen, quæ ^{ix.}

Imperatoris Græcorum quondam filia fuerat. Hanc pater Stephanus Carolo Claudio, Caroli filio, qui auctoritate beneficentiâque Senatus Apostolici Siciliæ regnum sibi vendicauerat, legitimo vinculo coniugauit. Huic

*Fratres
S. Ludouici com-
plures.*

ex vxore Mariâ regis Vngariæ filiâ, filij quatuordecim fuere, mares nouem, fæminæ vero quinque. In primis, Carolus Martellus

Princeps Salernitanus, Ludouicus Episcopus Tolosanus, inter diuos non immerito relatus, Robertus dux Calabriæ, Philippus princeps Tarentinus, Raymundus, Berengarius;

item Ioannes & Christianus. Ioannes dux Dyrrachius, Petrus denique Grauiæ Comes. Maior natu (*inquit paullo ante hæc verba*)

Carolus Martellus, Vngariæ regnum maternâ hæreditate expectabat: imò (*ut ipse scribit*) viuentibus adhuc parentibus rex Vngariæ

creatus est, & superstibus eis Neapoli ex humanis excessit. Ceterū is (*inquit Aemil.*)

Vbi sup solo apud suos nomine fuit rex: nec faciliores æquioresue res illi Vngaræ, quam patri Siculæ extitere. Posui ferè eadem verba, licet non *vera*

S. Ludouici eisdem locis, A. Bonfinij. Primum, ut intelligas,

*hic co- quanto consanguinitatis gradu, S. Ludouicus Epi-
gnatus fuit.* scopus attigerit S. Elizabetham: cum illa fuerit

*Nec ille matri S. Ludouici Marie proamita. Deinde, ut
primogenitum videas S. Ludouicum non fuisse primogenitum
natus.*

patri,

AD VITAM S. LUDOVICI. 101
patri, sed Carolum Martellum natu maiorem.
Errant igitur, quotquot Ludouicum primogeni-
tum scribunt: ut liber Conformatum fruc. 8.
atque illum secutus Robertus à Licio Serm. de
S. Ludouico qui est 40. Pelbertus à Themesvuaire
Serm. de S. Ludouico. Petrus Rodolphi lib. I. hi-
stor. Seraphicae religion. Vineas S. Francisci Teu-
tonum linguâ conscripta. Item Hieron. Plat. l. 2.
de Bono stat. rel. cap. 26. &c. Robertus pro se bul-
lam Canonizationis adducit, qua tamen nus-
quam S. Ludouicum appellat primogenitum: sed
§. 7. dicit eum iuri primogenituræ renunciasse &
Cap. 10 regno, quod (historiâ narrante) sibi hæredita-
riâ successione debebatur. Debebatur illi re-
gnum, non quia primogenitus: sed, quia primo-
genitus eius frater Carolus Martellus abierat ⁱⁿ Sed fe-
viuis, cui ille legibus & iure succedere posset, ^{cundoge-}
nitu. cum secundogenitus esset.

1.2. de Bono stat. rel. 26. Utroque parentum genere, regali stemmate
clarus, & sanctitate (si dicere licet) agnata illu-
stris fuit. Ceterum Hieron. Platus, candidus (si
quisquam alius) scriptor, subindicare videtur
duos tantum è regum filiis Ordinem S. Franci-
isci cohonestasse: primum Iacobum primogeni-
tum regis Maioricarum; alterum Ludouicum, Mu'tos
de quo nunc agimus. sed errat: quia duos Impe- reges, re-
ratores in Ordine Franciscano fuissent, duodecim
reges, multos regum filios, principes viros plu- gunq; fi-
res, in Commentario meo ad Vitam S. Francisci tios Ordo
comprobatum est. In §. 8. cap. 3. S. Fran-
cisci ha-
buit.

Aspectu pietatis S. Ludouici regis Gallia-
rum. Veteribus Christianis in more fuit, San-

G 3 citorum

ctorum nomina imponere filiis, ut virtutes imitarentur, quorum nomina tenerent. Hoc spēctantes parentes, Ludouico filio, nomen patrui magni dederunt. S. Ludouicus rex Galliarum, auo paterno S. Ludouici frater fuit. Itaque ille patrui magni nomen retulit, & pro voto parentum sancti cognominis sui etiam sanctitatem representauit.

Auctōr historiæ aquæ us
S. Ludou. A serenissimâ eius matre reginâ Mariâ accepi.] Ita loquitur ignotus auctōr historiae, hic, & nonnullis aliis locis, significans, S. Ludouico Episcopo se aqualem & familiarem fuisse: quo fidei historiae maior auctoritas accedit.

IN CAPVT II.

Filius Ludouicus obses cum duobus fratribus.] Carolum II. patrem Ludouici in bello captum ab Hispanis, dictum est ad initium capit is præcedentis: sed dimissum paullo post ad componenda regni negotia, certis conditionibus, atque filius datis ob sidibus, & (quod P. Aemil. Phil. IV narrat) quadraginta præterea e prouinciâ Quot fra Phocensi nobilibus viris. S. Ludouicum datum tres cum ob sidem omnes scribunt: in numero tamen ob si S. Ludouico dati dum plerique variant. Aemilius duos tantum Ind. pro patre ob sides scribit, Robertum & Ludouicum. Apud Blondi Epitome, Carolum primogenitum, cui sil. postea Martello regi Hungariæ fuit cognomentum, & Loysium. Similiter Platina. At Nicol. verò noster auctōr S. Ludouico familiaris, Ludo- iv. PP. uicu m ob sidem pro patre datū testatur, cum duabus

bus germanus fratribus. quod ipsum attestatur
 §. 3. Ioannes PP. XXII. in Bullâ Canonizationis, hi-
 storiæ vitæ S. Ludouici à nobis additâ. Primus
 obſes S. Ludouicus: alter Robertus frater eius,
 cuius mentio fit initio cap. 4. Vitæ S. Ludouici.
 Tertius Raymundus, cuius meminit sub finem
 capitî quinti.

Qui posset in tot aduersitanta esse æqua-
 bilitas.] Iuuat saluberrimum Senecæ moni-
 tum adscribere: ut habeat ab Ethnico Christia-
 nus quod miretur non solum, sed etiam imite-
 tur. hæc ait, ut putemus talia quæcumque fiunt,
 debuisse fieri: adeoq; non naturam, non aucto-
 rem naturæ à nobis obiurgandum esse. Opti-
 mum est pati quod emendare non possis: &
 Deum, quo auctore cuncta proueniunt, sine
 murmuratione comitari. Malus miles est,
 qui imperatorem gemens sequitur. Quare
 impigri atque alacres excipiamus imperia:
 nec desinamus hunc operis pulcherrimi cur-
 sum, cui quicquid patimur, intextum est.

Epist.
108.

Pati-
dum quod
vitari
nequit:

IN CAPVT V.

ORandi perpetuitate.] A teneris annis
 adeò affuerit studio precandi, ut cum se
 quieti dedisset, & abeuntibus famulis secum es-
 set, parualus adhuc singulis noctibus soleret è
 lecto surgere, & in oratione & lachrymis usque
 ad medianam noctem perdurare, quod omni tem-
 pore eum fecisse scribit liber Conformatum
 fruc. 8. ubi Vita S. Ludouici enarratur.

G 4

IN

IN CAPVT VI.

Signum Crucis ad expeditionem transmarinam.] *Vrbanus PP. II. ad sacram bellū pro recuperatione Hierosolymorum, in Concilio Claramontensi, quos exhortatus induxerat, signo Crucis signauit in humero dextro. quem ritum alij Episcopi secuti, milites in expeditionem contra Saracenos proficiscentes, etiam signo S. Crucis signare solebant. Multi historiam scribunt. oīm in sacro bello crucis signati. satisfecerit Iacobus à Vitriaco historiae Orientalis Ecclesiæ cap. 16. Paullus Aemilius Philipponi Francorum rege. Hinc istæ Bullæ Cruciatæ, quæ etiam postmodum contra hereticos solent denunciari.*

IN CAPVT VII.

Corporis exercendi gratiâ hortum colebat.] *Sapiēter Seneca. Interdum quies in quieti vita negotio ac quo districtu. sumus, quoties nos malè habet inertia sui impatiens. Magni imperatores cùm male parere militem vidēt, aliquo labore compescunt, & expeditionibus detinent. Numquam vacat lasciuire districtis : nihilque tam certum est, quam otij vitia negotio discuti.* Epist. 87.

IN

IN CAPVT VII.

Plerisque aliis spectatâ pietate & eruditio-
ne.] *Vsus est S. Ludouicus praeceptore F. Pon-*
tio Carbonello, ex Ordine Minorum, tanti per
dum Barcinone degeret in custodiâ. Conform.
*S. Ludovi-
ci pre-
ceptor.*
fruc. 8.

IN CAPVT IX.

Quam gratæ fuerint Deo cōciones eius.]
Alia miracula refert liber Conformati-
tum fruc. II. Aliquando in Montepessulano à
concione eius, mulier tactu eius, à fluxu sanguini-
nis est liberata. Alia, impositione manuum eius à
dolore capitis curata.
*Miracul'a
conco-
niones
compro-
bant.*

IN CAPVT X.

Omnes diuitias & potentissimum re-
gnū.] *S. Ludouicus omnia pro nihilo*
putans deseruit. à cuius mente non procul rex
Val. 7. ille subtilis iudicij, quem ferunt traditum sibi
cap. 2. Ext. 5. diadema, priusquam capiti imponeret, reten-
tum diu considerasse, ac dixisse, O nobilem
magis quam felicem pannum! quem si quis
*penitus cognoscat, quāni multis solicitudini-
bus & periculis, & miseriis sit refertus; ne hu-
mi quidem iacentem tollere vellet. Pulcher-*
rimē Seneca. Mihi crede. is beatior est, cui
*Ad Po-
lyb. fortuna superuacula est, quam is cui parata*
Ion. Sol. est. Omnia ista bona, quæ nos speciosâ sed
28. fallaci

fallaci voluptate delectant, pecunia, dignitas, potentia, aliaque complura; ad quae generis humani cæca cupiditas obstupescit, cum labore possidentur, cum inuidia conspiciuntur, eosque ipsos quos exornant & premunt, plus minantur quam profundunt. Lubrica & incerta sunt, numquam bene tenentur. nam ut nihil de tempore futuro timeatur, ipsa tamen magna felicitatis tutela solicita est.

IN CAPVT XI.

SVsceptus à R.P. Ioanne à Murro.] Hunc
Ioannes PP. XXII. vocat Episcopum Por-
tuensem. is erat Generalis Ordinis Minorum, Bal.
Can. §. 7.
postea Cardinalis, & Ordinis Protector. ut tra-
dit lib. Conform. fruc. 8. quo loco etiam scribit
S. Ludouicum anno etatis decimo nono, aut vi-
gesimo, Ordinem ingressum esse. & quidem (au-
ctore Petro de Natalibus) in Vigilia Domini-
cæ Natiuitatis. cum de licentiâ Summi Ponti-
fices statim professus, eadem die per Suum
imum Pontificem pronuntiatus est Episco-
pus Tolosanus. Ceterum si dicatur professus
anno etatis vigesimo primo, videbitur constare
computatio etatis S. Ludouici positæ ab auctore
cap. 19.

Notando
in. Omnia aurea & argentea, prius patri amo-
re paupertatis reddidit, sed post paucorū usum
permisit sibi, non sui pretio, sed aliorum re-
spectu. Breuiter & eleganter à Seneca scriptum, Epist. 5.
Magnus ille est qui futilibus sic utitur quem-
admo-

admodum argento. nec ille minor est, qui sic
argento vtitur, quemadmodum fctilibus.
infirmi animi est pati non posse diuitias.

IN CAPVT XV.

Debe-
nef. 6.
cap. 30. **N**Am & amici monendi sunt.] Rursum
haud immerenter Romani Sapientis verba
adscribo. Omnia sanè excluserit opulenta
felicitas, monstrabo tibi cuius rei inopiā la-
borant magnā fastigia, quid omnia possiden-
tibus desit: scilicet, ille qui verum dicat. &
hominem inter mentientes stupentem, ipsa-
qué consuetudine pro rectis blanda audien-
di, ad ignorantiam veri perductum, vindicet
à consensu concentuqué falsorum.

Verum
qui dicat
omnia pos-
sidentibus
abest.

IN CAPVT XVI.

Episcopus iussit inquiri in annuos prouen-
tus.] Hi ad quadraginta millia librarum
ascendebant. quorum decem millia pro suis im-
pensis accipiens, reliqua pauperibus erogauit.
S. Ludovici an-
nui rid-
ditus.
lib. Conform. fruc. 8.

IN CAPVT XVII.

MIra inerat amoenitas facici.] Tam for-
mosus erat, ut ad eum videndum, quo-
cumque venisset, omnes accurrerent, dicerentq;
se numquā pulchriorem faciem conspexisse. Lib.
Pulchri-
tudo fa-
cili.
Conform. fruc. 8. Pomerij Sermo de S. Ludouico.

Omnès

*vt in par-
uo corpo-
re perse-
stus esse
potest ho-
mo: sic in
bren. tem-
pore vita*

Omnes coronæ omnium virtutum ornatae Epist.
bant.] Seneca. Quemadmodum in minore ⁹⁺
corporis habitu potest homo esse perfectus,
sic & in minori temporis modo, potest vita
esse perfecta.

*pore vita
perfecta.* Tarascum.] Gallia Narbonensis, quæ nunc
Prouincia dicitur, opidum. A. Ortelius Taruscon
vocat.

Brincola,] Arx, ubi natus & mortuus esse
dicitur S. Ludouicus. Lib. Conform. fruc. 8. alij
tamen alium mortis locum adsignant.

IN CAPVT XIX.

QVINTADECIMÂ valetudinis die.] Cœpit
agrotare Nonis Augusti, quibus S. Domini-
ci celebratur anniversaria solemnitas. Moritu-
rum se post triduum prædictum, auctore Pet. de
Natalibus. Mortuus est XIV. Kalend. Septembr.
Collegi ex lib. i. histor. Serap. relig. Petri Radul.
& aliis.

*Quando
S. Ludo-
si mor-
tus.* Anno salutis millesimo ducentesimo no-
nagesimo septimo,] Mortuus ab auctore no-
stro dicitur. consentit lib. Conform. fruc. 8. &
Baronij notæ ad Martyrologij 19. Augusti diem.
At Pet. de Natalibus mortuum scribit anno no-
nagesimo quinto supra millesimum ducentesi-
num. Ceterum & hic densæ tenebræ; forsan à
numeris, quibus scribendis vitium facile irrepit.
Firmamentum trium Ordinum S. Francisci (sic ^{Io. à}
liber inscribitur) tradit S. Ludouicum regulam ^{Murro}
S. Francisci professum, Anno supra millesimum
ducen-

ducentesimum nonagesimo sexto. ad hoc, auctor noster disertis verbis docet ipsum, posteaquam custodiâ liberatus esset, duobus annis & decem mensibus vixisse. quod si verum est, sequitur, aut prius fuisse professum; aut non nonagesimo septimo, sed nonagesimo nono anno discessisse. quod legitur quintâ lectione in octava. Vbi sup nà S. Ludouici, cui Firmam. triū Ordin. consenit: aut certè alicubi in numeris scribendis erratum esse. quod in aliis nonnullis contigisse mihi equidem persuasum est.

Admodum iuuensis obiit.] Sapiens docu-
mentum Senecæ tibi rursus ingero. Quicquid ^{ingenie} ad summum venit, ad exitum prope est. eri-
pit se aufertque ex oculis perfecta virtus. nec
vltimum tempus expectant quæ in primo
maturuerunt. Ignis quò clarior fulsit, citius
extinguitur. Viuacior est qui cum lentâ diffi-
cilique materiâ commissus fumoque demer-
sus ex sordido lucet: eadem enim detinet
causa quæ malignè alit. Sic ingenia quò illu-
striora eò breuiora sunt. Nam vbi incremen-
to locus non est, vicinus occasus est. Et nos,
si tempore bene uti velimus, etiam paruum am-
plissimum faciemus, numerum annorum mul-
titudine operum superando. Alioqui quid at-
tinet inertimorâ gaudere, si magis vitam exti-
gis quam approbas? Non est positum vitæ bo-
num in spatio vitæ, sed in usu. atque ita fieri
potest ut qui diu vixerit, parum vixerit, siue
potius mortuus fuerit diu. Ut satis vixerimus
nec dies faciunt nec anni, sed animus, pietate &
reli-

Con-
sol. ad
Mart.
23.

Val.
Max.

religione repletus. Igitur quomodo fabula, ^{Sen. ep.}
sic vita: non quam diu, sed quam bene acta ^{78.}
sit, refert.

Totius vitae decursus fuit viginti trium
^{Anni vi-}
^{ta S. L.} annorum & sex mensium.] Sic auctor Ludo-
uico & equalis & familiaris. attestatur liber Con-
form fruc. 8. Vinea S. Fracisci cap. 6. Vite S. Lu-
douici. Petrus Radulphius li. 1. histor. Seraphicae
religion. Denique lectio quinta in Octaua S. Lu-
douici. Errat igitur Petrus de Natalibus, & ^{S. Lud.}
eum secutus Laurentius Surius, triginta tres an- ^{lib. 7.}
nos vita illius tribuentes. ut nihil addubites ^{c. 77.}
auctor ipse, vita illius totius annos ut exegerit,
recenset. Si quis vero adolescentia illius fugillare
non vereatur, etiam D. Paullum fugillet, quod Ti-
motheum Episcopum creauerit adolescentem: at-
que adeo adolescentem, ut eius rei gratia con-
temni periculam fuerit. & ne fieret, scribit,
Nemo adolescentia tua contemnat. in quem ^{1. Tim.}
locum D. Chrysostom. Si etatis defectum indo- ^{4. 12.}
lis magnitudine, moruinque grauitate sup-
pleueris: nullus iam te adolescentiae causâ
contemnet, verum admirabitur magis. Con-
tingit aliquando adolescentes cordatos esse: qui,
si ad illud Episcopale munus euehantur, non de-
rogatur muneri: quia non vita respicitur, sed
virtus desideratur. Talis S. Remigius Episcopus Marty-
Remensis, quem Baronius ex Fortunato & aliis ^{rolog.}
scriptoribus, adfirmat Episcopum creatum, eta-
tis annum agentem vigesimum secundum. Visus
est B. Ludouicus à quodam religioso fratre à
multitudine magna Angelorum in paradisum
deferri,

deferri, voce magnâ clamantium, Sic fit ser-^{s. Ludovici}
uienti Deo in munditiâ & puritate. id quod ^{illis annis}
legimus lectione quintâ in Octauâ S. Ludouici. ^{in calix}
Ser. 4c. Attestatur Robertus à Licio Ser. de S. Ludouico. ^{ascendens}

Sepultus est Massiliæ.] Sacrum funus S. Lu-
douici dum ex arce Brincolâ Massiliam portare-
tur ad sepulturam, visi sunt de celo radij, instar ^{Ritulus lu-}
lancearum ad sacrum corpus descendere. Et ex-^{mitionem in}
tinctæ faces in viâ cœlitus accendi. Scribit Liber ^{exequia}
Conform. fruc. 8. ^{divinatus}
^{comprobata.}

Conspectus est autem,] A morte nimirum,
ritu Episcopali facto signo Crucis, sicut consue-
uerat, populum benedixisse. Indidem.

IN CAPVT XX.

V Etus exemplar Louaniense manuscriptum,
capite vii. historie Vitæ S. Ludouici, mul-
ta recenset miracula, quibus permotus Pontifex,
cum retulit in numerum diuorum post historiam
vitæ eius plura alia sunt adscripta: quorum ^{Miracula}
quædam in vitâ eius, nonnulla post eius mortem ^{S. Ludovi}
sunt facta. Et quidem omnia ista mixtim sine ^{in or-}
vlo ordine, ut forte contigerant, aut certe va- ^{dinem di-}
gesta.
venerant ad notitiam scriptoris, sine collectoris:
nec enim unus auctor esse videtur. Visum mihi
omnia ferè ista in ordinem redigere, Et ad ex-
emplum S. Bonaventuræ, miracula S. Francisci
conscriptis, quæ eiusdem erant argumenti, pa-
ragraphis propriis comprehendere.

§. 14. & §. 1. De mortuis qui reuixerunt.] Ioan-
nes PP. XXII. in Bullâ Canonizationis S. Lu-
douic-

Moris complures. at vero lectio quinta in octauâ S. Ludouici, ad firmat probatum esse testimonii fide dignis, duodecim mortuos suis metitis diuinatus suscitatos: imo plures videbit, qui hunc paragraphum dignabitur inspicere, referentem quatuordecim resuscitatos fuisse. Prater ista, alia commemorat lib. Conform. fruc. 8. septem scribens mortuos resuscitatos eius patrocinio. Vbi illud vehementer stupendum de duobus fratribus Massiliëstibus, quorum unus alterum forte occiderat: occisor morti addictus, gladio cæsus est. Mater, dum tristia funera filiorum in templo S. Ludouici ponerentur, voto concepto magnum. in Sanctum pro vitâ filiorum, capite decollati unde cæsum erat se reponente, utrumque filium viuum recepit. Alia etiam ponit non minus miranda, quæ prætereo. Sed unum addam ex S: Antonino, quod viro nobili contigisse scribit in Apulia. qui immerito suspendio adiudicatus, cum ter suspensus, tertio etiamrupto lasso decidisset illæsus, patrocinio S. Ludouici seruatus, dimissus est. Tertiâ par. histo. Tit. 24. cap. 4. §. 2.

§. 6. De mutis.] Ultimum miraculum manuscripti exemplaris Louaniensis, hic lubet adscribere, & quidem pœnè iisdem verbis. Accidit Louani anno Domini M. CCCC. XXVI. postquam vitam S. Ludouici & miracula predicasset F. Henricus de Zichem in plateâ dictâ groefstrate, quædam mulier eiusdem plateæ retulit, cuidam viro, dicto Henrico Iseren & Ca-

thari-

tharinae uxori filium puerum fuisse toto sexen-
nio mutum. Parentes auditis miraculis S. Lu-
douici, pro salute & voce pueri duos cereos San-
cto voverūt, si præscripto tempore vocem & lo-
quelandam reciperet, factō voto, mox puer vocalis
auditus est, & perfecte loquens.

§. 13. Sepulchrum eius visitantibus mens
Or. 1. sanior redditā.] Signatē notanda Io. Damasce-
de Ima- ni sententia. Sancti & dum viuerent repleti
ginib. erant Spiritu sancto, & postquam decesse-
runt, gratia Spiritus sancti semper inest co-
rum animis atque corporibus, in sepulchris,
& signis, & imaginibus; non per essentiam,
sed per gratiam & actionem.

IN CAPVT XXII.

TRANSFERTUR ad summum altare.] Factum
istud Anno salutis M.CCC.XVII. Consentit
Génér. Firmam trium Ord. à quo tamē discrepat lectio
18. quinta in Translationis eius festo, translationi
eius ascribens annum X X. Sed facile in numeris in corpo-
erratur. In eius translatione quinque mortuos
lib. 7. reuixisse, & multos agros sanatos scribit Petrus
c. 77. de Natalibus. & Petrus Rodulph. lib. 1. histor.
Seraphica relig. Post decem & octo annos, cere-
brum capitinis eius tam recens & integrum in-
uentum esse, quasi viueret, commemorat lectio
sexta in octauâ Translationis. Quod Robertus
Siciliae rex frater eius accipiens, Neapolim de-
portauit: ubi argento inclusum, auro gemmisi
ornatum, in veneratione est. Anno salutis mil-

H lesimo

lesimo quadringentesimo septimo decimo, corpus eius Massiliā auctum ab Alfonso Aragonum rege in Hispaniam, refert supradicto loco Petrus Radulph. commeninit Franciscus Gonzaga, de Origine Seraphicae relig. parte tertia, in descriptione Conuentus Massiliensis, prouincia S. Ludouici.

Corpus
eius in
Hispaniā
aneccium,

IN DIPLOMA IOAN. PP. XXII.

BVlla Canonizationis (quae publica vox Ecclesiae) ex Surio est adscripta ad diem 19. Augusti. quam ferè totam recitat S. Antoninus Tertiā part. histor. tit. 24. cap. 4. è quā lectiones in officio S. Ludouici matutino ferè omnes sumptae sunt. Disparati in gratiam lectoris per paragraphos, ipsum Diploma Pontificis.

§. 8. Quamquam Prælatus tam magnus esset, & filius tanti regis. Audio hoc etiam à qui potenti nonnullis fugillari: quod inique fieri scient qui ex Paulo Aemilio, potentiam aut perscribente, etiam Romanis grauen, atque innidiosam, recognoscere velint. Philip. III. Francorum rege.

Eant nunc obrectatores, iniudi virtutis Sanctorum. qui cum in imo turpidinis gurrite iaceant, altorum virorum celsitudinem & splendorem nec videre possunt, nec ferre. Nam qualia pectora, quales voces, imò monstraverborum! quibus vitam S. Ludouici fugillantes parum dignam temerarie indicant, quæ viro beato adscribatur. Scilicet, Nulla tam modestos mora felicitas est, quæ malignitatis dētes vitare possit.

Maligni-
tas etiam
bonos mor-
det.

possit. Verum ut iter facientes per solem, necessario comitatur umbra: sic incidentibus per gloriam comes est inuidia. Illud modo dixerim, Qui in altum mittit lapidem, super caput eius cadet: ut tales cum diis pugnare desinant. Porro ut fumus densior in primis ignem premens obscurat omnia; sed flammis paullatim perrumpentibus, quæ tenebrosa parebant, magis illustrantur: sic ipsares, ipsa beati viri purævitæ sanctitas, atque ille splendens miraculorum fulgor, noctuas illas tantam eius lucem non ferentes, facile dispulerint.

Sed ego te nunc cælitus nos inspiciem, sanctissime Präful, gemmula Minoridarum, compellans, Ecclesiæ precatione, me & hunc quemcumque laborem meum, commendo tuo patrocinio,

Rosa vernans caritatis, lilyum virginitatis, stella fulgens Ludouice, vas sanctitatis, ora pro nobis Dominum.

F I N E S.